DZIŚ 8 STRON **SPORT**

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 128 Poniedziałek, dnia 12 maja 1930 r. Rok IV

HASŁO ŁÓDZKIE

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcja 1-81-06, Administracja 1-63-66

CENA 20 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6—7 wieczorem
Sekretarjat czynny od godz. 12—1 w poł. i od 6—7 wiecz.

WYBORY DO SEJMU ŚLĄSKIEGO

przyniosły znaczny sukces liście prorządowej
Ostateczny rezultat będzie wiadomy dopiero dziś wieczorem

KATOWICE, 11.5. W dniu dzisiejszym o godz. 8 rano rozpoczęły się na terenie województwa śląskiego wybory do Sejmu śląskiego w trzech okręgach wyborczych:

Okręg I Cieszyn — 268,686 uprawnionych do głosowania,

Okręg II — Katowice — 206,701 uprawnionych do głosowania i okręg III — Król Huta — 195,948 uprawnionych do głosowania.

Na całym terenie województwa śląskiego spokój nie został zakłócony.

Dla orjentacji przypominamy, że z pośród 14 list, lista Nr. 1 — to grupa Korfantego, lista Nr. 8 — prorządowa i Nr. 10 — zjednoczeni Niemcy.

Pozostałe listy reprezentują stronnictwa, które w wyborach nie odegrały większej roli.

Wyniki, jakie zdołaliśmy otrzymać do godz. 3 w nocy, przedstawiają się następująco:

CIESZYN-MIASTO, 11.5. Upoważnionych do głosowania 7781, głosowało 5854, głosów ważnych 5792.

Lista Nr. 1 Katol. Blok Ludowy 648, — Nr. 2. P.P.S.C.K.W. 699 — 3 Socjal. Niemieccy 90 — Nr. 7 Powszech. Zjedn. Gospodar. 717 — Nr. 8 Narod. Chrześc. Zjedn. Pracy 1580 — Nr. 10 Deutsche Wahlgemainschaft 1913 — Nr. 11 P. P. S. Fr. Rew. 2—Nr. 12 Kat. Centrum Ludowe 6i

KATOWICE 11, 5. Wynik głosowania w Świętochłowicach. Głosów ważnych 15076:

Lista Kat. blok Ludowy 1938, lista 2 —PPS. D. Fr. Rew. 190, 3 — Socjaliści niemieccy 738, lista 4 P.P.S. 448, lista 5 unieważniona, lista 6 — Blok jedności rob. chłopskiej 3075, lista 7 — Narodowy Ruch robotniczy — 368, lista Nr. 8 narodowa Chrz. Zjednoczenie Pracy 3053, lista 10 — Deutsche Wahlgemeinschaft — 3997, lista 12 Obrona uchodźców — 91, lista 13 Katolickie centrum śląskie 32, lista 14 Zjednoczeni właściciele domów 517.

TARNOWSKIE GÓRY 11, 5. Wynik wyborów w Tarnowskich Górach — miasto i powiat. Uprawnionych do głosowania 32,566, oddano głosów 30439.

Lista 1 Kat. Blok Ludowy 8797, lista 2 — PPS. Fr. Rew. 37, lista 2 — Socjaliści niemieccy 375, lista 4 PPS-1284, lista 5 unieważniona, lista 6 Blok Jedności robotniczo-chłopskiej 31, lista 7 — N.P.R., 1111, lista 8 Nar. Chrześcijańskie Zjednoczenie Pracy 5731, lista 10 — Deutsche Wahlgemeinschaft 12253, lista 12 Obrona uchodźców 127.

KATOWICE 11, 5. Wynik wyborów Bielsk-miasto: uprawnionych 14240, ważnych 9495.

Lista Nr. 1, — Katol. Blok Lud. 670, lista 2 P.P.S. 700, lista 3 — Socjal Niemieccy 2672, lista 8 — Narod. Chrześc. Zjednocz. Pracy 930, lista 10 — Deutsche Wahlgemeinschaft 4270.

KATOWICE 11, 5. Wynik nieoficjalny miasta Katowic: Lista Nr. 1 Katol. Blok Lud. 12563, lista 2 PPS. Frak. 741, lista 3 — Socjal Niem. 2203, lista 4 — Blok jedn. Robotn. Chłopsk. 2172, lista 5 — P.P.S. 3546, lista 7 N.P.R. 3481, lista 8 Narod. Chrześc. Zjedn. Pracy 11873, lista 10 — Deutsche Wahlgemeinschart 24794.

KATOWCE 11, 5. Wynik wyborów w Królewskiej Hucie-miasto: Głosowało 44249, ważnych 41040. Lista Nr. 1 Katol. Blok Lud. 3861, lista 2 — P.P.S. Frakcja 394, lista 3 — Socjal. Niemieccy 3124, lista 4 — P.P.S. 1370, lista 7 — N.P.R 3682, lista Nr. 8 — Narod. Chrześc. Zjedn. Pracy 4548, lista 10 Deutsche Wahlgemeinschaft 18746.

Marszałek Piłsudski

powrócił wczoraj do stolicy

WARSZAWA 11, 5. Dziś o godz. 18-ej powrócił pociągiem pośpiesznym z Wilna p. Marszałek Piłsudski. Na dworcu Głównym witali p. Marszałka członkowie rządu z prezesem Rady Ministrów premjerem Sławkiem na czele, szef gabinetu Ministra, ppłk. Beck oraz aplikanci.

Po powitaniach p. Marszałek Piłsudski odjechał do Belwederu.

WILNO 11, 5. W sobotę wieczorem, przed swym wyjazdem p. Marszałek Piłsudski odbył dłuższą konferencję z wojewodą wileńskim Raczkiewiczem w sprawach, dotyczących województwa wileńskiego.

Godziny wieczorowe p. Marszałek Piłsudski spędził w gronie rodziny.

W niedzielę rano p. Marszałek Piłsudski odjechał do Warszawy, żegnany na dworcu przez przedstawicieli władz, i tłumy publiczności, które zgotowały p. Marszałkowi gorącą owację.

Zjazd mistrzów

murarskich i ciesielskich w Warszawie

WARSZAWA, 11.5. W niedzielę dnia 11 b. m. rozpoczęły się tu dwudniowe obrady II-go Ogólnopolskiego zjazdu mistrzów murarskich i ciesielskich.

Po nabożeństwie uczestnicy zjazdu udali się na grób nieznanego żołnierza, gdzie złożono wieniec.

Następnie udano się do sali Rady Miejskiej. Po ukonstytuowaniu się prezydjum pod prezesurą p. Domaradzkiego przyjęto regulamin obrad.

O godz. 1 p o poł. przybył na zjazd Pan Prezydent Rzplitej prof Ignacy Mościcki w otoczeniu p. prezesa Rady Ministrów Walerego Sławka i ministra Robót Publicznych, inż. Matakiewicza, prezesa B. G. K. gen. Góreckiego oraz świty. Po powitaniu Panu Prezydenta Rzplitej przez członków komitetu organizacyjnego zjazdu orkiestra odegrała hymn narodowy. . . . .

Przewodniczący zjazdu Domaradzki w serdecznych słowach powitał Pana Prezydenta. Następnie witał zjazd minister Matakiewicz i prezes B.G.K. gen. Górecki i inni. Po licznych powitaniach p. Skrzypek wygłosił referat pod. tytułem: „Stan budownictwa w Polsce i przyczyny kryzysu budowlanego".

Po referacie Pan Prezydent Rzplitej z członkami rządu, żegnany przez wszystkich obecnych, przy dźwiękach hymnu narodowego opuścił salę obrad.

Dalszy ciąg obrad zjazdu wypełniły referaty i koreferaty. (PAT)

Międzynarodowy kongres górniczy

rozpocznie dziś obrady w Krakowie

KRAKÓW, 11.5. (tel. wł.) W krakowie są czynione przygotowania na przyjęcie delegatów Międzynarodowego kongresu górniczego, który w poniedziałek rozpoczyna swe obrady. Z wszystkich ośrodków węglowych świata, nie wyłączając Ameryki, zjeżdża do grodu podwawelskiego kilkuset delegatów związków górniczych.

Zjazd jest tem liczniejszy, że w bieżącym roku przypada 40 rocznica powstania „międzynarodówki górniczej", proklamowanej uroczyście w r. 1890 na pierwszem kongresie, w Jolimont w eBlgji.

Zaiste szczególny jubileusz. Warunki pracy legły w tym okresie radykalnym zmianom. Czas pracy z 10 do 14 (!) godzin dziennie, zredukowany nareszcie do 8, kurczy się stopniowo, poczynając od Anglji, do 7 i pół, 7, ba! 6 godzin, licząc czas pracy pod ziemią.

Górnicy zdobyli prawo zrzeszenia się, uzyskali szereg ubezpieczeń.

Górnik, ten najciężej pracujący robotnik, pozbawiony promienia słonecznego, przestał być pół człowiekiem, pół zwierzęciem roboczem.

Niewątpliwie to, czego w tem 40-leciu dokonano, nie wyczerpuje maksymalnego programu związków górniczych.

Dziś hasłem górniczem jest już nie 8, lecz 7 godzinny dzień pracy. A przytem, jeśli program czysto socjalny jest już bliski wyczerpania, na miejsce dawnych trosk powstały nowe, dziś kongresy robotnicze radzą już i nad wielkiemi problemami gospodarczemi, z międzynarodowym układem węglowym na czele.

Toteż w rozwoju pracy międzynarodowego Związku górniczego jutrzejszy kongres krakowski ważną odegrać może rolę.

CIĘŻKA SYTUACJA
rządu Brüninga

BERLIN 11, 5. Na zjeździe bawarskiej partji ludowej poseł Leicht, przewodniczący frakcji Reichstagu, referując kwestje polityki ogólnej, powiedział między innemi: położenie, w jakim znajduje się rząd Brueninga, jest jeszcze i bardzo ciężki. Jest możliwe że szybko dojdzie do nowych wyborów. (PAT)

NA GRANICY
polsko-litewskiej

WILNO, 11.5. Według oficjalnych danych w okresie od dnia 1-go b. m. do dnia 7-go b. m. przekroczyło granicę polsko-litewską za przepustkami granicznemi 1:550 osób ze strony litewskiej.

Ruch graniczny odbywa się w warunkach normalnych.

WĘGIERSKI MIN.
w Warszawie

WARSZAWA 11, 5. Dziś o godz. 7-ej rano przybył do Warszawy węgierski minister oświaty dr. Kuno baron Klebelsberg. Na dworcu powitali gości przedstawiciele rządu oraz członkowie poselstwa węgierskiego.

Przed południem minister Klebelsberg złożył oficjalne wizyty prezesowi Rady Ministrów — ministrowi W. i O. P. p. Czerwińskiemu, ks. kard. Kakowskiemu i podsekretarzowi stanu w M.S.Z. Wysockiemu.

Po zwiedzeniu Starego Miasta goście byli podejmowani przez pana ministra Wyznań i Oświaty śniadaniem w Hotelu Europejskim. Podczas deseru powitał w bardzo serdecznych słowach gości pan minister Czerwiński. Minister Klebelsberg odpowiedział na przemówienie ministra Czerwińskiego, dziękując za serdeczne przyjęcie.

O godz. 17 charge d'affaires Balasy podejmował w salonach poselstwa węgierskiego ministra Klebelsberga herbatą.

Wieczór spędził pan minister Klebelsberg na przedstawieniu w Teatrze Wielkim. (PAT)

HOŁD PARYŻA
dla Joanny d'Arc

PARYŻ 11, 5. Cały Paryż oddał dziś rano hołd Joannie d'Arc, dekorując domy i składając kwiaty u stóp pomnika świętej. O godz. 9-ej rano premjer Tardieu złożył przed pomnikiem wieniec w imieniu rządu.

Następnie odbyła się defilada. W uroczystości wzięły udział liczne tłumy publiczności. (PAT)

KRONIKA

MAJ.
12
Poniedziałek

DZIS:
NMP. Łaskawej
JUTRO:
Serwacego

Ws. słońca g. 4 m.
Zachód „ g. 19 m. 4

Na marginesie

A. S.

NIE WIEM...

Wiem, że jestem i własnem życiem swojem
[żyję,
bo bije we mnie serce: moje i niczyje.

Wiem, że pragnę, bo codzień chciwość moja
[głodna
chciałaby świat, jak kielich, wziąć i wypić
[do dna.

Wiem, że cierpię, bo dziwny mój głód—wciąż
[niesyty —
uderza modlitwami w spokojne błękity.

I wiem,, że swą odrębność mam w dusz rzędzie
[długim:
że o sobie „ja" mówię, jak o nikim drugim...

I wiem, że innym ludziom duszę mam pokrewną:
że, siebie odtwarzając, ich odtwarzam pewno...

„Ale czem jest to wszystko: świat, życie, ja,
[oni,
nie wiem i tej zagadki nikt mi nie odsłoni — —

Walne Zebranie „Resursy" odroczone do 25 b. m.

Mające się odbyć w dniu wczorajszym walne roczne zebranie członków Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa" z powodu braku quorum zostało odroczone do 25 b. m.

Nowa placówka gospodarcza

Uroczyste poświęcenie Ekspozytury P.K.O. w Łodzi

W dniu wczorajszym o godz. 1-ej w poł.

odbyło się uroczyste poświęcenie

Ekspozytury P. K. O. w Łodzi w gmachu własnym przy ul. Narutowicza Nr. 45. Na uroczystość tę przybył z Warszawy wiceprezes inż. Józef Mokszyński w zastępstwie prezesa P. K. O. dra. Grubera.

Wśród przybyłych przedstawicieli władz państwowych, komunalnych, wojskowych, organizacji społecznych i prasy zauważyliśmy p. wojewodę Jaszczołta, wicewojewodę dra Rożnieckiego, starostę grodzkiego Dychdalewicza, imieniem D-cy O. K. 4, pułk. Hilarskiego prezesa łódzkiej Izby Skarbowej p. Kucharskiego oraz komendanta wojewódzkiego p. p. dra. Torwińskiego. Aktu poświęcenia dokonał w zastępstwie J. E. Biskupa Tymienieckiego, ks. prałat Bączek, wygłaszając okolicznościowe przemówienie, w którem podniósł ważną rolę, jaką odgrywa P. K. O. w życiu politycznem państwa.

Następnie zabrał głos w imieniu władz p. wojewoda Jaszczołt, który na wstępie podziękował władzom P. K. O. za zainteresowanie się Łodzią przez otwarcie tu nowej placówki. P. wojewoda

podkreślił doniosłą rolę P. K. O.

w życiu gospodarczem Polski i wyraził nadzieję, że Ekspozytura Łódzka spełni całkowicie swe szczytne zadanie na terenie województka łódzkiego, rozrastając się do rozmiarów pełnego oddziału.

W końcu p. wojewoda wyraził specjalne podziękowanie przybyłemu na tę uroczystość wiceprezesowi Mokszyńskiemu za trudy, poniesione w organizacji Ekspozytury.

W odpowiedzi na przemówienia powitalne zabrał głos wiceprezes inż. Mokszyński, który podziękował przedstawicielom duchowieństwa, p. wojewodzie, przedstawicielom władz państwowych, komunalnych, skarbowych, sfer gospodarczych za tak liczne przybycie.

W dalszem przemówieniu p. wiceprezes zobrazował w krótkości erę rozwoju Pocztowej Kasy Oszczędności w cyfrach, zaznaczając, że P. K. O. ma za główne zadanie kumulację kapitałów oszczędnościowych i organizację ruchu przekazowo-czekowego.

Zaznaczył, że zarząd P. K. O. powołał do życia Ekspozyturę w Łodzi nie dla celów zysku materjalnego, ale raczej dla celów dydaktycznych, wzmożenie w społeczeństwie zmysłu oszczędnościowego, a również pewne udogodnienia dla publiczności.

Wskazując na olbrzymi rozwój P. K. O., p. inż. Mokszyński przytoczył kilka charakterystycznych zestawień. I tak wkłady na rachunkach oszczędnościowych, które w roku 1924 wynosiły 7½ miljona, wzrosły do chwili obecnej **do sumy blisko 173 milj.** Kapitały obrotowe P. K. O. wynosiły w roku 1924, 57 milj. **z końcem roku 1929, 428 milj.** Ogólny obrót czekowy P. K. O. osiągnął jak na nasze stosunki bardzo znaczną kwotę, **bo 24 miljardy.** Co do lokaty kapitałów własnych P. K. O. w papierach wartościowych — wynosiły one z końcem roku 1929 przeszło 248 milj. Z tych kilku cyfr można mieć pojęcie o rozroście i obecnym stanie

tej potężnej

przed dwoma laty zaprowadzony przez P. K. O., dział ubezpieczeń na życie, w którym pod koniec roku 1929 zostało wydanych 15½ tysiąca polis na sumę 55 miljonów. W końcu swego przemówienia zakomunikował zebranym p. wiceprezes, że z okazji poświęcenia i otwarcia tej nowej placówki zarząd P. K. O. udzielił stu uczniom łódzkich szkół średnich 100 książeczek oszczędnościowych po 10 zł.

Na tem zakończyła się uroczystość poświęcenia nowej placówki. Należy żywić nadzieję, że Ekspozytura — tak świetnie zorganizowana przez p. nacz. Szczudłę w krótkim czasie pod kierownictwem p. Tadeusza Piecha rozrośnie się do pełnego oddziału. (w)

Pobór rocznika 1909

Kto staje jutro przed komisją?

Jutro we wtorek w kolejnym dniu poboru rocznika 1909, stawić się mają: Na komisję poborową nr. 1, przy ul. Zakątnej 82, poborowi rocznika 1909, zamieszkali na terenie 11 komisarjatu policji o nazwiskach, rozpoczynających się na litery M. N.

Na komisję poborową nr. 2, przy ul. Ogrodowej Nr. 34, poborowi rocznika 1909, zamieszkali na terenie IV kom. policji o nazwiskach, rozpoczynających się na literę K.

Na komisję poborową nr. 3, przy ul. Aleja Kościuszki 21, poborowi rocznika 1908 kat. B, uznani za czasowo niezdolnych do służby wojskowej w maju i czerwcu ubiegłego roku, zamieszkali na terenie IV komisarjatu policji o nazwiskach na litery Ł. M. N. O. P. R. S. T. U. W. Z. (w)

—o⊙o—

Place zabaw dla dzieci

W dniu dzisiejszym nastąpi otwarcie w parkach miejskich i na wynajętych placach boisk dla dzieci w wieku szkolnym. Na boiskach zbudowane będą urządzenia do zabaw, gry w piłkę i gimnastyki. Otwarcie placów ma na celu uchronienie młodzieży od zgubnego wpływu ulicy, oraz stworzenie higjenicznych warunków dla zabaw gier i ćwiczeń dziecięcych. (w)

Dr. D-ski

Z życia bałtyckich sąsiadów

ESTONJA

WYMIANA WIĘŹNIÓW.

Onegdaj nastąpiła wymiana więźniów między Estonją, a Sowietami. Ze strony estońskiej pozbyto się niebezpiecznych komunistów, Sowiety ofiarowały więźniów, skazanych za „szpiegostwo".

Charakterystycznem było, że za jednego komunistę płacono 4 Estończykami, podczas gdy jeszcze niedawno 3 sztuki komunistów kosztowały 1 Estończyka. Stało się to wskutek małej podaży komunistów. Widocznie ludzie w Estonji zmądrzeli i nie idą na lep papierowych haseł!

BEZROBOCIE.

Według danych statystycznych z 1 kwietnia br. liczba bezrobotnych w tym czasie wynosiła w Estonji 3305. Na pierwszem miejscu co do bezrobocia stoi Dorpat, na drugiem Tallin. Szczęśliwy kraj!

KONCERTY LUDOWE.

Corocznym zwyczajem będą się odbywały w okresie letnim w większych miastach kraju na wolnem powietrzu koncerty ludowe. Grać będzie reprezentacyjna orkiestra obrony krajowej. Trwanie koncertu około 3 godz. W programie przedewszystkiem muzyka estońska. Wstęp wolny.

FINLANDJA

KONGRES STUDENTÓW.

Dnia 12, maja br. odbędzie się w Helsingforsie kongres studentów estońskich, fińskich, litewskich i łotewskich. Między innemi poruszą studenci fińscy sprawę zaproszenia na przyszłe kongresy również studentów polskich.

GDAŃSK

STATYSTYKA ZALUDNIENIA.

Wedle spisu przeprowadzonego w jesieni u. r. przybyło Wolnemu Miastu Gdańskowi od r. 1924 23.500 osób. Wzrost ten notuje miasto Gdańsk i Zoppoty, podczas gdy w pozostałych miejscowościach zaludnienie zmalało.

Na Gdańsk przypadało w jesieni u. r. 235.237 osób (o 29.000 osób więcej, niż w r. 1924), na Zoppoty 30.835 osób (o 4000 więcej). Niezwykły wzrost Gdańska przypisać należy wcieleniu do gminy gdańskiej Oliwy z 15.000 mieszkańców. Podkreślenia godny jest rozrost miejscowości przemysłowych, natomiast upadek rolniczych.

POLSKA WYSTAWA.

W Gdańsku otwarto wystawę sztuki polskiej „Kraj i lud". Obejmuje ona malarstwo, sztukę graficzną i stare drzeworyty. Reprezentantami malarstwa są: Matejko, J. Kossak, Chełmoński, Fałat, Sichulski, Kędzierski, Wyczółkowski, Skoczylas i inni. Wystawa mieści się w muzeum miejskiem, budząc ogólne zainteresowanie i ciesząc się niezwykłą frekwencją. Prasa wszystkich odcieni (z wyjątkiem nacjonalistów) oddaje wystawie należne pochwały Socjalistyczny „Danziger Volksstimme" m. i. pisze: „Polska wystawa ma wyraźne oblicze. W tem przedewszystkiem leży jej siła. W świetnych obrazach widać charakter Polski". Znany krytyk, Fritz Jaenicke wywodzi w „Danziger Neueste Nachrichten": „Kto odrzuci od siebie podszepty polityki, będzie się rozkoszował w całości cuda nastroju w krajobrazach i moc charakteru w obrazach ludowych, Malarzy polskich cechuje świetna znajomość „roboty malarskiej".

Wystawa potrwa do 18 maja br.

LITWA

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY.

W roku 1929, produkcja spadła o 40—50 procent. Przyczyną były żniwa, a w związku z tem zmniejszony popyt. Rząd stara się w miarę posiadanych środków użyć kryzysowi zamówieniami. Mimo to stan jest bardzo krytyczny.

WYROBY TYTONIOWE.

Na Litwie zlali się fabrykanci wyrobów tytoniowych (niema monopolu tytoniowego!) w syndykat, który, nie dbając o jakość towaru, zdziera się wycisnąć z konsumenta jak najwięcej. Stosunki są opłakane: wyroby podłe, ludność narzeka, a rząd pozwala robić fabrykantom wszystko. Oczywiście nie za darmo!

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁOWE.

Mimo bardzo ciężkiego położenia finansowego powstało w r. 1929, szereg przedsiębiorstw. W Kownie uruchomiono fabrykę obróbki drzewa za kapitał belgijski. Na prowincji powstał szereg mniejszych przedsiębiorstw również za obce pożyczki. Zbydowano stację elektryczną w Ukmerge, gorzelnię w Raseiniai i fabrykę sacharyny w Kretyndze.

ZAKAZ WWOZU CZASOPISM SOWIECKICH.

Zabroniono wwozu wszelkich sowieckich czasopism. Stoi to w ścisłym związku z wzmagającą się agitacją komunistyczną i przeprowadzonemi ostatnio aresztowaniami agitatorów sowieckich.

ZMIANA TARYFY CELNEJ.

Rada ministrów uchwaliła w ostatnich czasach zmianę taryfy celnej. Jednem z najważniejszych postanowień jest bardzo znaczne obniżenie taryfy po marańcze, cytryny, winogrona i t. d. Nawet na Litwie! A u nas?!

RADJOSTACJA KOWIEŃSKA.

Do ostatnich czasów podlegała radjostacja kowieńska ministerstwu spraw wojskowych. Miało to to samo uzasadnienie, co w Polsce istnienie paszportów. Wreszcie po długich debatach i konferencjach oddano ją w zarząd ministerstwa komunikacji.

ŁOTWA

ŚWIĘTO LOTNICZE.

Coroczne święto lotnicze odbędzie się 25, maja br. Program jest wyjątkowo obfity i interesujący. Spodziewane przybycie wielu obcych lotników.

WYSTAWA AUTOMOBILOWA.

W Rydze otwarto onegdaj wystawę automobilową, przy udziale prezydenta państwa. Wszystkie znane fabryki automobilowe i motorowe nadesłały swe najnowsze modele. Wystawa cieszy się znaczną frekwencją.

ARESZTOWANIA KOMUNISTÓW.

W Rydze, Libawie i na prowincji dokonano licznych aresztowań komunistów. Są między nimi oskarżeni z agitacji antypaństwowej nazwiska. Policja sądzi że udało się jej zlikwidować centralne władze komunistyczne na Łotwie.

FINLANDZKA PODRÓŻ NAUKOWA.

Fiński Związek Kultury Ludowej urządza w okresie Zielonych Świąt podróż naukową do szczepów łotewskich, spokrewnionych z Finlandczykami. Celem podróży są badanie językowe i nawiązanie ściślejszych stosunków z podobnym związkiem łotewskim.

RYGA W CYFRACH.

Statystyczny urząd m. Rygi wydał ostatnio interesującą książkę o rozwoju łotewskiej stolicy. W roku 1914, liczyła Ryga 520.000 mieszkańców, w r. 1920. tylko 200.000. W związku bowiem z wojną przeszło połowa ludności opuściła miasto. Dnia 1 stycznia 1930 r. liczyła Ryga już 369.000 mieszkańców.

Port ryski rozwija się w szybkiem tempie. Przeciętnie przybija rocznie 2695 okrętów. Koszta utrzymania w Ryga wzrosły od r. 1913 wzrosły około 50%. Cena za wodę, elektryczność i transporty kolejowe **spadła** o 50%. Płace robotników niższych kategoryj wzrosły o 50—100%, wyższych zmalały o 40—50%.

4-PIĘTROWA FABRYKA W OGNIU

Olbrzymi pożar przy ul. Kopernika

Z hukiem runęła cała budowla — Straty wynoszą 2 miljony złotych

Nocy ubiegłej mieszkańcy naszego miasta obudzeni zostali przeciągłem jękiem syren fabrycznych i trąbkami straży pożarnej. Jak się okazało, wybuchł

olbrzymi pożar przy ul. Kopernika

w posesji afbrycznej 56/58.

Straż została zaalarmowana przez Ambulatorjum Dentystyczne Kasy Chorych, gdzie dyżurujący urzędnik spostrzegł ogień. Natychmiast na miejscé pożaru wyjechał drugi oddział straży ogniowej, po chwili zaś nadjechały zaalarmowane kolejno oddziały I, III, IV, V, VI i X. Ogółem na miejscu czynnych było 7 oddziałów, nad któremi dowództwo objął komendant straży pożarnej dr. Grohman.

Jak się okazało, pożar wybuch na IV piętrze lewego skrzydła ogromnej posesji fabrycznej, należącej do firmy H. B. Litwin i S-ka.

Ogień powstał w skręcalni, dzierżawionej przez fir. Stanisław Weiss, a mieszczącej się na IV piętrze i pomimo wysiłków straży przeniósł się na III piętro, gdzie mieści się tkalnia Arona Kleina i S-ki. Kolejno

ogień przerzucał się

na inne piętra, a więc na II (tkalnia Maksa Szwarcbarda) I-fabryka tasiem i sznurowadeł Sukc. A. Kreuberga oraz na parter, gdzie mieściła się tkalnia jedwabiu fmy Faust.

Straż czyniła nadludzkie wysiłki, by pożar umiejscowić, jednak szalejący żywioł nie dał się wziąć w karby, a w dodatku na przeszkodzie stanął brak wody, którą musiano dowozić aż z ulicy Piotrkowskiej.

Bezpośrednio po wybuchu pożaru przybyli na miejsce przedstawiciele władz w osobach starosty grodzkiego Dychdalewicza, komendanta wojewódzkiego P. P. dr. Torwińskiego, komendanta miasta podinsp. Niedzielskiego i t. p., Pozatem przybyły na miejsce silne oddziały policji konnej i pieszej, które utrzymywały porządek.

Cała ulica Kopernika została odcięta dla ruchu pieszego i kołowego tak dalece, że zostały zatrzymywane tramwaje, jadące na dworzec.

Pasażerowie zmuszeni byli wychodzić z tramwajów i pieszo, okrążając ulicę Kopernika, szli na dworzec.

Pomimo wysiłków straży

cały czteropiętrowy gmach fabryczny runął

przy akompanjamencie straszliwego huku.

W międzyczasie ogień przerzucił się dołem na sąsiednie skrzydło, gdzie na parterze mieściły się garaże samochodowe i warsztaty reperacyjne, należące do inż. Doeringa.

Strażakom udało się wyprowadzić z garażu dwa samochody: jeden osobowy, drugi ciężarowy, nie udało się jednak uchronić znajdujących się tam beczek zesmarami.

Z chwilą, kiedy ogień dostał się do tych łatwopalnych materjałów, pożar spotęgował się jeszcze więcej.

Heroiczne wysiłki straży szły na marne. Po parterze zajęło się pierwsze piętro, gdzie znajdowała się tkalnia Sukc. A. Kreuzberga, na drugie (tkalnia Aron Klein i S-ka), III i IV — gdzie mieściła się fabryka, należąca do właściciela posesji H. B. Litwina.

W tym czasie straż podzieliła się na trzy grupy. Jedna gasiła pożar od frontu, a więc od posesji palącej się, druga od posesji Nr. 54 przy ul. Kopernika, trzecia zaś zajęła się gaszeniem pożaru od strony Łąkowej Nr. 21, gdzie znajduje się fabryka Kindermana.

Do 6-ej, rano trwała akcja straży ogniowej. O godzinie 6,15 oddziały powróciły do remiz. Spaliła się cała posesja fabryczna asekurowana w kilku towarzystwach ubezpieczeniowych na sumę 20,000 dolarów. Straty ogółem wynoszą

przeszło 200,000 dolarów.

Przyczyna pożaru narazie **nieustalona.** Władze prowadzą dochodzenie. (p)

Sympatycy polityczni się wspierają

Na marginesie odczytu ideowego „przyjaciela“ CKW

W Teatrze Miejskim w Łodzi odbył się wczoraj odczyt posła Thuguta, sprowadzonego uroczyście przez T.U.R. Było wielkie święto, radość, zbratanie ludów. Prelegenta witał imieniem Łodzi (oczywiście tylko cekawistycznej!) wiceprezydent Wieliński.

Poseł Thugut wygłosił 1½ godzinne przemówienie, rzucając na temat dyktatury szereg myśli. Nie nowych, nie własnych, przechodzonych, zwiędłych, wypożyczonych, skompilowanych. Do znudzenia rozwijał je poprzednio na szpaltach własnego organu tygodniowego.

Miał to być cios, wymierzony w stronę Marszałka Piłsudskiego. Chybił celu, gdyż drewniany miecz nikogo nie przeszyje.

Znudzeni i zaużeni słuchacze, ściągnięci przez władze partyjne siłą, dziękowali prelegentowi oklaskami, że wreszcie skończył i dozwolił wygłodzonym iść na obiad. Po odczycie przyjmowano posła Thuguta w zamkniętem kółku ciepłem słowem i wykwintną strawą. Funkcje gospodarza pełnił p. wiceprezydent Wieliński.

F.

Samobójstwo

na dworcu kaliskim

Wczoraj w godzinach popołudniowych na dworcu Łódź-Kaliska popełniono samobójstwo, które wstrząsnęło wszystkimi obecnymi. Około godz. 4-ej popoł. w chwili gdy na stację wjeżdżał pociąg z Warszawy, jakiś mężczyzna przepchnął się przez tłum zgromadzonych na peronie i nim kto zdążył zapobiec, rzucił się pod pociąg.

Pociąg zatrzymano i samobójcy pośpieszono na pomoc. Koła pociągu obcięły nieszczęśliwemu obie nogi.

Zaalarmowane pogotowie Kasy Chorych przewiozło go do szpitala św. Józefa w stanie bardzo poważnym.

Jak ustalono, samobójcą był 26-letni Stanisław H e l c (N. Zarzewska 25). Przyczyna samobójstwa nieznana. Policja prowadzi dochodzenie. (p)

Nocne dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: J. Wójcickiej (Napiórkowskiego 27), W. Danieleckiego (Piotrkowska 127), P. Ilnickiego i J. Cymera (Wólczańska 37), SS-rów Leinweber (Pl. Wolności 2), J. Hartmana (Młynarska 1), J. Kahana (Limanowskiego 81), J. Klupa (Kątna 54)). (w)

Z zagadnień społecznych

ALEKSY RŻEWSKI

Kooperacja a działalność oświatowa i kulturalna

Ruch społeczny, przejawiający się w zakładaniu i rozwijaniu kooperacji, obejmuje najróżnorodniejsze dziedziny nasze go życia gospodarczego, finansowego i oświatowego.

Postawą kooperacji jest współdziałanie w organizowaniu wielkich gromad ludzkich w myśl najszczytniejszych haseł ludzkości. K o o p e r a c j a n i e s i e s p o ł e c z e ń s t w u ż y c i e n o w e, o p a r t e n a m o r a l n y c h z a s a d a c h p r o d u k c j i i w y m i a n y. Jest to ruch zarazem ekonomiczny i etyczny. Pojęcie postępu społecznego i rozwoju moralnego zawiera w sobie pojęcie coraz bardziej wzmagającej się odrazy do wyrządzania krzywdy istotom, z któremi współżyjemy.

Cywilizacja sprawia, że miljony ulepszeń i wynalazków przekształca życie. Obok materjalnej strony życia narodu rozrasta się strona duchowa: kultura. Kooperacja jest wyższą formą kultury gospodarczej społeczeństwa. Słowo kooperacja jest pochodzenia łacińskiego i oznacza współdziałanie. Wyrazy „cywilizacja“ i „kultura“ są również pochodzenia łacińskiego. Oznaczają one udoskonalenie natury ludzkiej pod względem materjalnym i duchowym. „Cywilizacja“ jest wyrazem strony materjalnej rozwoju ludzkości, kultura zaś — duchowej. Cywilizacja i kultura to dwa pierwiastki jednego i tego samego zjawiska, które streszczają się w jednem wielkiem słowie: postęp. Człowiek kulturalny winien popierać instytucje spółdzielcze wytwórcze, kredytowe i spożywcze — ze stanowiska popierania postępu i rozwoju społecznego swego narodu.

Kultura polega na wyrobieniu w każdym obywatelu karności społecznej, wypływającej nie z wytresowania i przymusu, ale z wolnej i nieprzymuszonej woli.

Kooperacja jest przejawem koniecznej potrzeby kulturalnej, rozpowszechnionej i przyjętej masowo w krajach Europy Zachodniej. Można śmiało powiedzieć, że kultura każdego kraju mierzy się ilością kooperatystów oraz liczebnością kooperatyw.

W myśl tych zasad działalność oświatowa kooperatyw winna się rozwijać w ś r ó d m ł o d o c i a n e g o s p o ł e c z e ń s t w a o d l a t n a j w c z e ś n i e j s z y c h w s z k o l e: Sklepiki szkolne, samorząd uczniowski — to pierwsze niezbędne etapy pracy oświatowej kooperacji. Daje ona w tej dziedzinie pierwsze praktyczne wskazówki, przygotowujące młodzież do dalszej pracy w późniejszych latach. Drugim etapem pracy — to bibljoteki spółdzielcze stałe w miastach, a wędrowne na wsi. Książka — to najwierniejszy przyjaciel człowieka: w niedoli oświeci i pokrzepi, w potrzebie nauczy i wskaże drog i szlaki rozwoju naszego ruchu.

Książka uszlachetnia duszę człowieka, kształci jego umysł. Sieć dobrze zorganizowanych bibljotek przy spółdzielniach przyczyni się do powiększenia i uświadomienia najszerszego wielkiego bractwa spółdzielczego. Im więcej będzie czytelników książek, tem więcej podniesie się poziom i dobrobyt naszych spółdzielni.

Bibljoteka jest koniecznem uzupełnieniem oświaty pozaszkolnej i obywatelskiej.

Bibljotekarstwo nie może jednak być improwizacją, od wypadku do wypadku. Organizowanie centralnej wędrownej bibljoteki spółdzielczej musi być powierzone fachowym bibljotekarzom, jeśli nie chcemy zmarnować wyłożonych na ten cel zasobów i środków. Istnieją w Warszawie „poradnie bibljoteczne“, które w tej sprawie udzielają fachowych porad i wskazówek.

Kwestja wyboru odpowiednich książek, systemu katalogowania, oprawa, numerowanie książek, katalogowanie, forma katalogów, kontrola książek wydawanych do domu, statystyka — wszystkie te kwestje wymagają fachowej, celowej, planowej i systematycznej pracy.

Znakomity Anglik Ryszard de Bury, biskup z Durham, pięćset lat temu napisał o książkach i czytelnictwie: „Oto mistrze, którzy uczą nas bez rózgi i dyscypliny, bez gniewu i łajania, nie żądają wzmian ani pieniędzy ani strojów. Gdy zbliżasz się do nich, nie śpią: gdy ich badasz i pytasz, niczego przed tobą nie ukrywają; gdy ich w błąd wprowadzasz — nie zrzędzą; gdy zdradzisz swe nieustwo — nie wyśmiewają cię“.

Bibljoteka jest cenniejszą, niż wszystkie bogactwa, a wartość jej nie da się porównać z wartością żadnej z tych rzeczy, które pragniemy. Kto bądź zatem wyznaje się gorliwym miłośnikom prawdy, szczęścia, wiedzy, mądrości a nawet wiary — musi się stać miłośnikiem bibljotek i książek. Książki — to niemal tak jak żyjące istoty. Książki — jak mówi Milton — zawierają pierwiastek życia równie czynny jak dusza, która to życie w nie tchnęła. „Z parnasu jest szerszy widok, niż z tronu“ mówi Jean Paul Richter.

— — — — — — — — —

Jakiem będzie wychowanie spółdzielców, takiem będzie zrozumienie dziejów i zadań kooperacji, takiemi będą nasze instytucje. Instytucje nasze wymagają nie tylko nakładu pracy umysłowej i przygotowania fachowego, ale p r z e d e w s z y s t k i e m u d z i a ł u z a p a ł u i p o ś w i ę c e n i a d l a s p r a w y. Brak u nas jest wśród większości członków zrzeszeń wrażliwości na ideje, brak nieraz owej niezbędnej myśli przewodniej w życiu indywidualnem i zbiorowem. Stąd przechodzą nasze instytucje nie tylko kryzys gospodarczy, ale przedewszystkiem myślowy i moralny.

Zadaniem oświaty pozaszkolnej jest danie człowiekowi zaznania życia. Jak najwięcej istotne i najwięcej współczesne poznanie wzajemnego ustosunkowania się: człowieka, otaczającej go przyrody i społeczeństwa.

Oświata pozaszkolna musi dać spółdzielcy poznanie dziejów kooperacji, teorję i praktykę, zapoznać z prądami ideowemi, istniejącemi w kooperacji, z różnemi formami tego ruchu na zachodzie, ze statystyką, ekonomją polityczną oraz metodyką pracy. Przy związku winna powstać centrala w Warszawie, która w większych ośrodkach miejskich i wiejskich zorganizuje referaty kulturalno-oświatowe, aby — z jednej strony koordynować wysiłki, powstające samorzutnie a z drugiej — aby dać inicjatywę do wytworzenia nowych form pracy kulturalno-oświatowej i w miarę możności zasilać pomocą fachową.

Działalność oświatowa poszczególnych spółdzielni nie jest u nas równomierna i jednolita. Są miejscowości, gdzie praca ta posiada kilkunastoletnie świetne tradycje, gdzieindziej znów jest uważana za zbytek, na który — jak mówią niektórzy kierownicy kooperatyw — szkoda czasu.

Zaniedbanie oświatowe wywołuje przykre dla ruchu spółdzielczego w Polsce skutki. T a m, g d z i e n i e m a o ś w i a t y, t a m w s z e l k i r u c h z a n i k a i z a m i e r a. Musimy iść naprzód w tej dziedzinie, pokonywać po męsku przeciwności i przeszkody, a wtedy potęga idei zwycięży musi jako rezultat naszych wysiłków oraz wartości moralnej i cywilizacyjnej bojowników Jutra...

—o0o—

Powołanie oficerów i podchorążych

na ustawowe ćwiczenia w roku 1930

I.

Na zasadzie rozkazu Ministra Spraw Wojskowych z dnia 28 czerwca 1930 r. L. dz. 500/B. Og. Ogr., wydanego na mocy art. 77 ustawy o powszech. obow. wojsk. (Dz. Ust. R. P. Nr. 46/28 r. poz. 458), będą powołani na 4-ro, 6-cio, wzgl. 8-mio tygodniowe ćwiczenia zwyczajne na całym obszarze Rzeczypospolitej w korpusach osobowych:

piechoty z czołgami, kawalerji, artylerji, aeronautyki, inżynierji i saperów, łączności, samochodów, żandarmerji, uzbrojenia, sanitarnych (tylko lekarzy med. i wet.), marynarki wojennej:

A) NA 4-RO TYGODNIOWE ĆWICZENIA REZERWY:

szeregowi rezerwy z cenzusem wykształcenia 6—8 klas szkoły średniej (bez matury), absolwenci szkół podchorążych rezerwy, nie posiadający tytułu podchorążych rezerwy.

Powołują ich komendanci P. K. U. na podstawie zewidencjonowania w myśl Dz. Rozk. Nr. 6/30.

B) NA 6-CIO TYGODNIOWE ĆWICZENIA REZ.:

Oficerowie rez.:

1) Tych z roczników 1903—1892, którzy będąc powołani w roku ubiegłym nie odbyli ćwiczeń z jakichkolwiek powodów.

2) Wszyscy oficerowie rezerwy bez względu na ilość poprzednio już odbytych ćwiczeń:

a) z rocznika 1904 (zasadniczo 1-sze ćwiczenie),

b) z roczników 1900, 1899, 1897, 1896, 1894 (zasadniczo 3-cie ćwiczenie).

Oficerowie rezerwy, funkcjonarjusze straży granicznej będą również powołani dla odbycia ustawowych ćwiczeń rezerwy.

3) Z roczników 1902, 1901, 1898, 1895, 1893, którzy w ubiegłym roku odbyli dopiero 1-sze ćwiczenie, jako nowomianowani podpor. rez. i nowoprzyjęci z b. armij zaborczych lub z powodu odroczeń.

4) Wszyscy nowomianowani podporucznicy rezerwy i ewent. nowoprzyjęci do W. P. oficerowie rezerwy z b. armij zaborczych z roczników 1904—1894.

5) Oficerowie rezerwy marynarki wojennej z rocznika 1892 i młodszych, którzy dotychczas ćwiczeń nie odbyli t. j., których nie powołano w latach ubiegłych, lub którzy uzyskali odroczenie z jakichkolwiek powodów.

PODCHORĄŻOWIE REZERWY:

1) Podchorążowie rezerwy, którzy ukończyli szkoły podchorążych rez. w roku 1928 względnie w lotnictwie i balonach w roku 1929,

2) którzy w roku 1929 z jakichkolwiek przyczyn ćwiczeń nie odbyli,

3) wszyscy podchorążowie rez., którzy, posiadając jedno ćwiczenie rez., nie zostali zakwalifikowani na podporuczników rez.

4) podchorążowie rez., funkcjonarjusze policji państw. będą powołani na ćwiczenia jedynie w wypadku złożenia przez nich podań o powołanie na ćwiczenia rezerwy dla uzyskania warunków do nominacji na podporuczników rez.,

5) podchorążowie marynarki wojennej z roczników 1899—1903.

Nie będą natomiast wogóle w roku bieżącym powołani podchor. rez., którzy w roku ubiegłym ukończyli 8 tygodn., kursy dla kandydatów na podpor. rez. w Sremie i Grudziądzu.

C) NA 8-MIO TYGODNIOWE ĆWICZENIA REZ.:

Wszyscy oficerowie rezerwy i podchorążowie rezerwy artylerji przeciwlotniczej, pomiarów artyleryjskich, oraz pułku radjotelegraficznego tych samych roczników i kategoryj, które są powoływane na ćwiczenia 6 tygodniowe i są wyszczególnione w punkcie b) niniejszego ogłoszenia.

II.

SPOSÓB STAWIENIA SIĘ POWOŁANYCH NA ĆWICZENIA.

Każdy oficer wzgl. podchor. rezerwy, objęty powyższym rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w r. b. otrzyma od d-cy jednostki macierzystej imienną kartę powołania z wyznaczeniem formacji i terminu stawienia się w niej na ćwiczenia.

Powołany na ćwiczenia winien się udać najkrótszą drogą do formacji wojskowej wymienionej w imiennej karcie powołania.

Powołany na ćwiczenia ma wyruszyć z domu z takiem wyrachowaniem, aby stawić się w formacji wojskowej w dniu i o godzinie wyznaczonej w karcie powołania.

W razie konieczności przejazdu koleją, należy użyć dołączonego do tego celu do karty powołania biletu kolejowego dla pociągów osobowych, który jest ważny do przejazdu tylko łącznie z kartą powołania.

W razie konieczności przejazd koleją, należy użyć dołączonego do tego celu karty powołania biletu kolejowego dla pociągów osobowych, który jest ważny do przejazdu tylko łącznie z kartą powołania.

Kartę powołania należy oddać w formacji wojskowej.

Oficerowie i podchor. rezerwy obowiązani są przynieść z sobą i przedstawić dowódcy formacji swoją książeczkę stanu służby i ofic. względnie książeczkę wojskową, kartę mobilizacyjną i inne posiadane dokumenty wojskowe.

III.

ZWOLNIENI OD POWOŁANIA NA ĆWICZENIA W ROKU BIEŻĄCYM.

1) Z mocy ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, względnie z mocy rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy nie podlegają powołaniu na ćwiczenia wojskowe ofic. i podchor. rezerwy:

a) posłowie do Sejmu, senatorowie, ministrowie i podsekretarze stanu,

b) osoby wykluczone od służby wojskowej,

c) osoby, które poświęciły się stanowi duchownemu i złożyły odpowiednie zaświadczenia w P. K. U.

d) osoby, które odbyły już całkowicie ilość ćwiczeń wojskowych przepisanych w ustępie 1 art. 77, ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym,

e) osoby, które wyjechały zagranicę bez naruszenia obowiązujących przepisów.

2) Z urzędu nie podlegają powołaniu na ćwiczenia wojskowe w roku bież. ofic. i podchor. rezerwy:

a) akademicy pobierający wojskowe stypendja,

b) kandydaci do służby kol., kształcący się na kursach służby ekspedycyjnej, taryfowo-handlowej przy dyrekcjach kolejow. w Warszawie, Lwowie, Gdańsku, Krakowie i Poznaniu,

c) odbywający karę pozbawienia wolności, nałożoną przez powszechne sądy karne lub władze admin. ogólnej, względnie przebywający w areszcie śledczym do czasu przywrócenia im wolności,

d) podlegający postępowaniu rewizyjno-lekarskiemu na skutek zgłoszonego ciężkiego uszkodzenia zdrowia lub kalectwa, czyniącemi ich zupełnie niezdolnymi do służby wojskowej do czasu ukończenia postępwoania rewizyjno lekarskiego.

IV.

PRZESUNIĘCIE OKRESU ODBYCIA ĆWICZEŃ NA TURNUS NASTĘPNY WZGLĘDNIE ODROCZENIE ĆWICZEŃ DO ROKU NASTĘPNEGO.

Oficerowie i podchor. rez., którzy otrzymają kartę powołania, a którzy z ważnych powodów wymienionych w rozporządzeniu wykonawczem do ustawy o powszechnym obowiązku wojsk., lub ze względu na śmierć lub nieszczęście w rodzinie, albo z innych nadzwyczajnych powodów pragnęliby uzyskać przesunięcie względnie odroczenie terminu odbycia ćwiczeń na termin późniejszy niż ten, który został im wyznaczony w karcie powołania, mogą wnosić do swej jednostki macierzystej, odpowiednio umotywowaną i udokumentowaną prośbę najpóźniej na 4 tygodnie przed terminem stawiennictwa, wymienionym w karcie powołania; ci którzy mają się stawić na ćwiczenia w maju b. r. powinni złożyć prośbę najpóźniej na 2 tygodnie przed terminem stawieninctwa.

Wyjątkowo oficerowie i podchor. rezerwy, których przynależność do formacji macierzystej nie jest ustalona, wnoszą wszelkie prośby do właściwego P. K. U.

Do tych próśb nie należy dołączać kart powołania z wyjątkiem wypadków, gdy stawienie się do ćwiczeń jest niemożliwe wskutek obłożnej choroby, stwierdzonej świadectwem lekarskiem lekarza powiatowego (rządowego). W razie niemożności uzyskania takiego świadectwa, należy przedstawić świadectwo lekarza prywatnego, na którem naczelnik gminy powinien potwierdzić, że nie można było uzyskać świadectwa lekarza powiatowego (rządowego). W razie niemożności uzyskania wogóle świadectwa lekarskiego, okoliczność ta powinna być stwierdzona przez gminę.

Na odnośne rozstrzygnięcia d-ców jednostek macierzystych, względnie powiatowych komend. uzupełnień może być wnoszone odwołanie do D-cy O. K.; na rozstrzygnięcia d-ców jednostek bezpośrednio do dowódców O. K., na rozstrzygnięcie komendantów P. K. U. — w drodze przez tę samą P. K. U.

W każdym poszczególnym wypadku właściwym Dcą O. K. jest Dca tego Okręgu, na terenie którego znajduje się jednostka lub P. K. U., która wydała decyzję w pierwszej instancji.

Odwołania winny być wnoszone w terminie 7 dniowym od daty otrzymania rozstrzygnięcia Dcy jednostki względnie P. K. U.

Jeżeli powołany na ćwiczenia, na skutek wniesionej prośby względnie odwołania się do dowódcy O. K., nie otrzyma przesunięcia okresu ćwiczeń przed terminem stawiennictwa, oznaczonym w karcie powołania — winien bezwzględnie stawić się na ćwiczenia w tym terminie.

Prośby lub odwołania przesyłane przez zainteresowanych wprost do Dowództwa Okręgu Korpusu lub Ministerstwa Spraw Wojskowych, z pominięciem wyżej wymienionej drogi służbowej wcale nie będą rozpatrywane.

Prośby osób z rodziny ofic. i podchor. rezerwy o przesunięcie mu lub odroczenie mu terminu ćwiczeń również wcale nie będą rozpatrywane.

Władze państwowe (I i II instancji), samorządowe, instytucje społeczne pracujące dla wojska mogą wystąpić z urzędu o przesunięcie terminu odbycia ćwiczeń funkcjonarjuszom, powołanym kartami imiennemi, na termin późniejszy, wnosząc imienne wnioski z podania wszelkich danych ewidencyjnych tych szeregowych rezerwy do właściwego dowódcy O. K., tylko odnośnie tych pracowników, których, ze względu na tok służby, nie będą mogli zastąpić innymi pracownikami w czasie trwania ćwiczeń.

V.

POSTAWIENIA KARNE.

Ofic. i podchor. rezerwy, którzy z własnej winy spóźnią się na ćwiczenia i stawią się w formacji po terminie, wyznaczonym im w karcie powołania, będą pociągnięci — zależnie od okoliczności — do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej za niewypełnienie rozkazu powołującego ich do służby wojskowej w terminie nakazanym.

Ofic i podchor. rezerwy winni niestawienia się na ćwiczenia wojskowe mimo wezwania rozkazem im doręczonym albo ogłoszonym, będą doprowadzeni przymusowo i pociągnięci do odpowiedzialności karnej stosownie do postanowień art. 126 ustęp 2-gi ustawy o powszech. obow. wojskowym według art. 76 Kodeksu Karnego Woiskowego, o ile nie ulegną karze za dezercję.

VI.

OBOWIĄZEK ZAMELDOWANIA OSTATNIEJ ZMIANY ADRESU MIEJSCA ZAMIESZKANIA LUB POBYTU.

Na podstawie art. 94 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym wzywa się tych wszystkich z pośród ofic. i podchor. rezerwy, objętych rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w roku bieżącym, którzy nie mają w książeczce stanu służby ofic. względnie w książeczce wojskowej potwierdzenia zgłoszenia we właściwym urzędzie gminnym względnie meldunkowym ostatnio dokonanej zmiany adresu — aby zgłosili bezzwłocznie w urzędzie gminnym względnie meldunkowym swój obecny adres.

Zgłoszenie się tych ofic. i podchor. rezerwy leży w ich własnym interesie, gdyż w razie nieustalenia ich miejsca zamieszkania lub pobytu z powodu nieodpełnienia przez nich ustawowego obowiązku meldowania się ulegną, zależnie od ustalonych przez władze administracyjne okoliczności, zgodnie z art. 97 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, karze grzywny do 500 zł. lub karze aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie.

DOWÓDCA OKRĘGU KORPUSU Nr. IV.

(—) Małachowski

Generał Brygady.

Na marginesie odczytu

„Clemenceau a Piłsudski"

Szczere podziękowanie należy wyrazić Zarządowi Ligi Mocarstwowego Rozwoju Polski za zorganizowanie odczytu p. Dra J. **Gajkowskiego** z Warszawy p. t.: „**Clemenceau a Piłsudski**", który został wygłoszony w dniu wczorajszym w Sali Filharmonji.

Prelegent przemyślał i opracował temat gruntownie, wykorzystał źródła, dał paralelę możliwie wszechstronną. Wspólne cechy charakteru obu wielkich ludzi i podobieństwo warunków, wśród których działali, uchwycił bardzo trafnie.

Obaj opatrznościowi mężowie mają wspólne cechy psychiczne. Obaj są dalekowzroczni, przewidujący, wybiegający w przyszłość. Obaj cą cisi, dobrzy, kryształowego charakteru. Obaj płoną wewnętrznym ogniem najszczerszej miłości ojczyzny. Nienawidzą ograniczaności, przyziemnego pełzania, miernoty. Płonąc słusznym gniewem, nie szczędzą jaskrawych słów potępienia jednostkom i ogółowi. Prowadzą politykę **całego narodu**, gdy ich parlamenty duszą się polityką **partyj i osób**.

Jeden z powołania i zawodu żołnierz, drugi żołnierz cywilny. Obaj zdobyli serce żołnierza, nawiązawszy z nim ścisłą łączność duchową.

Dziejowe ich role podobne. Clemenceau został powołany na ratunek Francji na czas ograniczony, Piłsudskiego posłannictwo jest jeszcze większe i trudniejsze: zmartwychwstałą Polskę wywieść z chaosu, umocarstwowić, wewnętrznie uzdrowić. Trzecie zadanie najtrudniejsze.

Posiadając zewnętrzną siłę, brak nam mocy wewnętrznej. Piłsudski pracuje nad wyrównaniem przeciwieństw w imię dobra państwowego. Cementuje rozbieżności, łączy siły ośrodkowe, wlewa w skłócone warstwy społeczne jedną myśl, jedno pragnienie.

Obaj wielcy mężowie stanowią drogowskazy, które się jawią na przełomie epok. Obaj są samotnikami, których małość nienawidzi. Jeden spełnił zadanie swego życia zwycięsko. Drugi zbliża się ku chlubnej realizacji stokroć większego zadania. Wierzymy, że je zrealizuje!...

Licznie zebrana publiczność darzyła prelegenta, którego pierwszy występ w Łodzi tak dodatnio w pamięci się zapisze, burzliwymi oklaskami.

W—ski.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

WYWÓZ TOWARÓW WŁÓKIENNICZYCH.

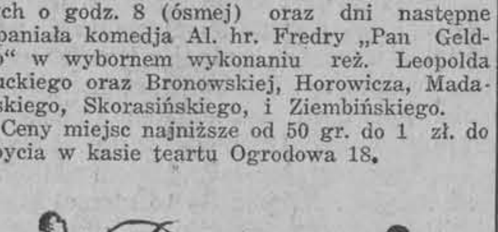
W z. m. wywieziono z okresu Bielsk-Biała 22.506 kg. wyrobów włókienniczych, z czego 20.888 kg. tkanin wełnianych, 1.617 kg. półwełnianych. W porównaniu z marcem r. b. wywóz zwiększył się o 1.000 kg., w porównaniu z kwietniem 1929 roku spadł pod względem wagi o 5.138 kg.

Zamówienia zagraniczne napływały w kwietniu r. b. w ilościach zadowalających, jednakowoż po cenach niezbyt rentownych. Silna konkurencja w tkaninach wełnianych na rynkach Europy oraz Bliskiego Wschodu zmusza eksporterów do szukania odleglejszych rynków zbytu w krajach zamorskich, w szczególności w środkowej i południowej Ameryce.

CENY WEŁNY.

W m. kwietniu na rynku wełny utrzymała się w dalszym ciągu tendencja słaba. Ceny wełny, zwłaszcza gatunków południowo-amerykańskich, miały tendencję zniżkową i zwłaszcza w gatunkach lepszych zanotować należy zniżkę cen o 2 — 3 pensy, w krzyżówkach o 1 — 2 pensy na funcie angielskim. Ceny wełny australijskiej utrzymały się naogół na dotychczasowym poziomie. Na ultimo kwietnia r. b. w okręgu bielskim oferowana była wełna południowo-amerykańska w pensach za lbs (w nawiasie ceny na marzec r. b.): Buenos Aires Supra AA 31 — 33 (34 — 35), Prima A 26 — 27 (28 — 29), Secunda B — 24 — 25 (25 —27), Grossbr. C — 22 — 23 (24 — 25), D — 18 — 19 (19—21), E — 17 (18 — 19).

Również i ceny przędzy czesankowej miały tendencję zniżkową. Notowano w kwietniu za 1. kg. w frankach szwajc. (ceny w nawiasie na ultimo marca r. b.): przędza czesankowa 2/40 A. I. — 11.40 (11.69), 2/56 A. I. — 12 (12,29).

PROGRAM ŁÓDZKIEJ ROZGŁOŚNI
na wtorek 13 maja 1930 roku.

11.30 — 11.45. PAT. Przegląd Prasy Kraj. (tr. z Warszawy.)

11.58 — 12.05. Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr., hejnał z wieży Marj. w Krakowie.

12.10 — 13.10. Radjowy Poranek Szkolny.

15.00. Kom. gospodarczy (tr. z War.)

15.20 — 15.45. Odczyt p. t.: „Muzyka a matematyka" — prof. G. Tołwiński (tr. z Warsz.)

15.45. „Chwilka lotnicza" — p. J. Lewestam (tr. z Warsz.).

16.15 — 17.15. Muzyka z płyt gramof.

17.45. Koncert popoł. (tr. z War.).

18.45. Rozmaitości łódzkie.

19.10. Kom. gospodarczy.

19.25. Kom. Policji p. J. Misiewicz. Feljeton: „Przestępca, jego ofiara i policja" (tr. z Warsz.)

19.50. Transm. z Opery Pazn. W przerwie Pras. Dziennik Radj. oraz repertuar teatrów. Po transm. kom.: meteor., polic., sport., oraz retransm. ze stacyj zagr. Ostatnie wiadom. P. A. T. dla oddziałów.

Pierwsi rezerwiści

W dniu wczorajszym Powiatowe Komendy Uzupełnień rozesłały pierwsze wezwania na terenie Łodzi i powiatu na ćwiczenia wojskowe w roku bieżącym. Wezwania te otrzymali wszyscy podchorążowie i podoficerowie rezerwy, którzy w roku bieżącym mieli być powołani na ćwiczenia. Pierwsza tura rozpocznie ćwiczenia w dniu 17 maja, a skończy po 5 tygodniach t. j. w końcu czerwca. (w)

HASŁO SPORTOWE

Ligowe zespoły w walce z A klasą

Ł.K.S. — Hakoah 0:1 (0:1) i Ł.T.S.G. — Turyści 3:1 (1:0)

W dniu wczorajszym na boisku W. K. S.-u rozegrano na dochód PZPN-u dwa ciekawe spotkania piłkarskie. Zmieniono pierwotny zamiar urządzania po raz trzeci meczu dwóch zespołów ligowych, które natomiast zmierzyły swe siły z najsilniejszemi zespołami A klasy.

Drużyna ligowa Ł.K.S-u rozegrała mecz z Hakoahem i przyniosła swym „kibicom" przykrą niespodziankę przegrywając całkiem zasłużenie. Czerwoni w dalszym ciągu przedstawiają się tak słabo, że w takiej formie można się spodziewać tylko klęsk.. Wynik zresztą nie odzwierciedla układu sił, gdyż stosunek mógł wypaść znacznie gorzej dla ligowej drużyny. Wszystkie jej linje nadzwyczaj słabe, pozostawiają wiele do życzenia. Jaśniejszemi punktami w drużynie byli: Jakubiec, Gałecki, Durka. Reszta na poziomie przeciętnych A klasowych klubów. Graczom brak zbyt dużo, niektórzy nie umią nawet piłki stopować.

W obecnej formie drużyna nie może myśleć o górze tabeli i musi się wziąć ambitnie do pracy, aby zostać w lidze.

Hakoah pokazał się z dobrej strony. Cała jednostka pracuje z nadzwyczajną ambicją i ofiarnością. Każda linja przewyższała tą samą linję u przeciwnika. Gracz Hakoahu ma bezwzględnie szybki start i niezwykłą zapalczywość w walce. Gdyby atakowi Hakoahu sprzyjało szczęście, to liczba bramek zdobytych mogła być sześciokrotnie wyższą, niż w rzeczywistości.

Gra prowadzona była w pierwszej połowie z lekką przewagą Hakoahu, w drugiej zaś wyrównana.

Tempo szybkie, gra niezmiernie interesująca i żywa od początku do końca. Sytuacje zmieniały się ustawicznie. Hakoah zaprzepaścił kilka „murowanych" bramek, strzelając ciągle w aut, lub poprzeczkę.

Atak zaś Ł. K. S-u nie oddał naprawdę, ani jednego ostrego strzału na bramkę przeciwnika.

Ł. K. S. grał bez Kubika, Trzmieli, Mili i Feji.

Hakoah z jednym rezerwowym graczem.

* * *

Spotkanie Ł.T.S.G.—Turyści zakończyło się wygraną zespołu ligowego, mimo, że przeciwnik przez 75 minut posiadał znaczną przewagę. Biało-czarni wykazują podobnie jak Ł. K. S. znaczny spadek formy całej drużyny. Najsłabszą linją okazała się pomoc, podczas gdy atak i obrona zadowoliły. Bramkarz rezerwowy zastąpił zupełnie dobrze Falkowskiego w ataku ujrzeliśmy Mildego, zaś Francmana na prawym łączniku.

Turyści wystąpili w nasilniejszym składzie i przegrali wskutek słabej gry obrony i niezdecydowaniu własnego ataku pod bramką białoczarnych.

Michalski grał bez zarzutu, lecz obrońcy słabi taktycznie ponoszą przedewszystkiem winę za przegrany mecz.

Pomoc fioletowych spełnia swe zadanie naogół dobrze. Wieliszek wykazuje, że na pozycji środkowego pomocnika w Łodzi nikt mu jeszcze nie dorówna. Był on najlepszym graczem na boisku. Jak zawsze pracowity, doskonały technicznie grał z myślą, lecz nie mógł nic poradzić na brak strzału u napastników. Atak dobry w polu zawodził zupełnie pod bramką, gdzie nie umiał zdobyć się na skuteczny strzał.

Gra z obu stron żywa mocno przewagi Turystów przynosi już w 5 minucie bramkę strzeloną przez Herbstreicha dla ŁTSG.

Po przerwie w 12 minucie Stolarski wyrównuje z wolnego. Turyści w dalszym ciągu znacznie przeważają, jednak Milde zdobywa drugą bramkę dla swych barw. Z zamieszania podbramkowego zyskują białoczarni trzeci punkt i mimo przewagi przeciwnika wynik pozostaje bez zmiany.

Polska w walce o puhar środkowej Europy

przegrywa z Węgrami

W dniu wczorajszym polska reprezentacja piłki nożnej w składzie Fontowicz, Martyna, Bułanow, Mysiak, Kotlarczyk, Nowakowski, Czulak, Pazurek, Kałuża, Kossok i Rusinek rozegrała swój pierwszy tegoroczny mecz międzynarodowy, o mistrzostwo środkowej Europy z Węgrami w Budapeszcie przegrywając 3:1.

Na dworcu w Budapeszcie nasi piłkarze powitani zostali przez sekretarza węgierskiego amatorskiego związku piłkarskiego, poczem po przemówieniach powitalnych piłkarze udali się do swoich kwater. W sobotę reprezentacja polska ibyła była obecna na zawodach pływackich w Kaiserbadzie, zaś o godz. 6 pop. nasi piłkarze obecni byli na przyjęciu w hotelu „Hungarja", wydanem przez podsekretarza stanu węgierskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

W roku ubiegłym amatorski zespół Węgier został przez nas w Poznaniu pokonany w stosunku 5:1. Również odniosła nasza reprezentacja świetny sukces w Gracu z reprezentacją Austrji, bijąc ją w stosunku 3:1, a jedynie z Czechami zmuszeni byliśmy podzielić się punktami.

Po przegraniu więc wczorajszego meczu nasze szanse utrzymania się na pierw szem miejscu zmalały i zapewne trudno będzie wygrać jeszcze dwa pozostałe mecze, które rozegrane zostaną jednakże u nas w kraju.

Sądząc z przebiegu gry Polska poniosła zasłużoną porażkę, tembardziej, iż jok już poprzednio pisaliśmy skład naszej reprezentacji budził poważne obawy, zwłaszcza linja ataku.

Do przerwy wynik brzmiał 1:0 dla Węgrów. Ogólny wynik meczu 3:1. Honorowy punkt dla Polaków zdobył Kossok. Sędziował p. Fuchs. Po zawodach Polska-Węgry odbył się mecz o złoty puhar dla zawodowców między Węgrami i Włochami, który zakończył się wynikiem 5:0 dla Węgier. Meczom przyglądało się 40 tysięcy widzów.

—ooo—

Mecze w okręgu łódzkim na PZPN

Widzewska Man. - Zjednoczone 7:3 (5:0). Rekordowy sukces świetnej drużyny fabrycznej nad zespołem B klasowym. Sędzia Szer.

Orkan-Widzew 5:0 (2:0). Widzew wystąpił ze znaczną rezerwą. Sędzia Rettig.

Geyer-SSKM 3:2 (3:1). Zasłużone zwycięstwo Geyera. Sędzia Rakowski.

Geyer II-SSKM II 1:0.

—0—

Dzień PZPN-u w kraju

W kraju odbyły się następujące spotkania na dochód PZPN-u: **WARSZAWA: Legja-komb. zespół Gwiazdy i Makkabi 4:0 (1:0).** Bramki dla Legji zdobyli: Kotkowski 3 i Cichecki. **Skra-Reprezentant klubów ligowych 2:1 (1:0).** Zasłużone zwycięstwo nad ligowcami odniosła Skra.

KRAKÓW: Reprezentacja lig.-reprezent. kl. A 0:1. Ligowcy pokonani zostali przez klasę A, przyczem jedyną bramkę zdobył były gracz Turystów, obecnie Wawelu Węglowski.

LWÓW: Pogoń-Lechja 2:1 (Czarni -Hasmonea 4:1). Sensacyjna porażka słabo grającej Hasmonei

Kusociński znów zwycięża

W biegu okrężnym, który odbył się w dniu wczorajszym w Krakowie zwyciężył Kusociński w rekordowym czasie 10 58, 4. Drugi Sawaryn o 30 mtr., trzeci-Czubak. Pietkiewicz nie startował.

* * *

W biegu na przełaj we Lwowie na dystansie 9 klm. drużynowo zwyciężył zespół Pogoni przed Czarnymi. Indywidualnie zwyciężył Garncarz (Pogoń) w czasie 35,41. Drugi Chnaczyk, trzeci Dymkowski.

W Poznaniu na zawodach lekkoatletycznych uzyskano w dniu wczorajszym następujące wyniki: rzut oszczepem 49,83, zaś w skoku o tyczce 3,40. Wynjki te uzyskał Zakrzewski.

Czesi biją Francję

W dniu wczorajszym odbył się w Paryżu mecz piłkarski między Czechosłowacją i Francją, zakończony zwycięstwem Czechów 3:2.

Warszawa remisuje z Lipskiem

Po sobotnim przegranym meczu reprezentacji Warszawy z Lipskiem w stosunku 1:3, Polacy zmierzyli się w dniu wczorajszym z Lipskiem. Wynik meczu 4:4 (2:1). Do przerwy drużyna polska była lepszym zespołem. Bramki dla drużyny polskiej zdobył Zwierz II, Malik i Pazurek. Na kilka minut przed końcem drużyna polska prowadziła 4:3.

Austrja zwycięża Czechosłowację

W Wiedniu odbył się w niedzielę mecz piłkarski z serji rozgrywek o puhar środkowo-europejski dla amatorów między reprezentacją Czechosłow. i Austrji. Zwyciężyła Austrja 5:4 (3:3). Dzięki temu Austrja utrzymała się na pierwszem miejscu, w tabeli przed Polską, Węgrami i Czechami.

Bokserzy Sokoła łódzkiego przegrywają w Warszawie

W dniu wczorajszym rozegrany został w Warszawie mecz bokserski między Sokołem łódzkim a Makkabi warszawską, który zakończył się przegraną drużyny łódzkiej w stosunku 8:6.

Łódź na trasie raidu polskich awionetek

Trzy turnieje polskiego lotnictwa sportowego

Tegoroczny program krajowych zawodów lotniczych w Polsce przewiduje trzy konkursy wszystkie dla samolotów i pilotów sportowych.

Sezon zawodów otworzy organizowany w dniu 25 maja przez warszawski Aeroklub akademicki, konkurs dla młodych pilotów na szkolnych Henriot'ach, wypożyczonych przez wojsko.

Na całość zawodów złożą się: jak najkrótszy start, jak najszybsze wzniesienie się na wysokość 1,000 metrów, spirale w lewo, a następnie w prawo z zamkniętym silnikiem, skobel i lądowanie na punkt lotem ślizgowym, czyli z wyłączonym silnikiem.

Do konkursu dopuszczeni będą poza tem w drugiej kategorji piloci z własnemi awionetkami.

Pod koniec sierpnia krakowski Aeroklub akademicki organizuje tradycyjny już lot południowo-zachodniej Polski.

Rajd ten odbędzie się na trasie długości około 400 kilometrów, biegnącej z Krakowa przez Katowice, Częstochowę, Tarnów z powrotem do Krakowa. W każdem z tych miast odbywa się lądowanie.

Na odcinku pomiędzy Katowicami i Częstochową, wynoszącym około 92 kilometrów, odbędzie się wyścig samolotów, czyli t. zw. lot na szybkość. Na pozostałych odcinkach szybkość samolotu nie będzie brana pod uwagę.

Do zawodów tych dopuszczone będą tylko samoloty słabosilnikowe, czyli t. zw. awionetki. Samoloty wojskowe nie wezmą w tym roku udziału w tym konkursie.

Wreszcie trzecia krajowa impreza lotnicza to trzeci ogólnopolski konkurs awionetek, organizowany przez Ligę obrony powietrznej i przeciwgazowej.

Zawody te rozpoczną się w Warszawie na lotnisku mokotowskiem dnia 3 września i trwać będą do 15 września.

Program tegorocznego konkursu urozmaicono raidem awionetek dookoła Polski, który odbędzie się na trasie: Warszawa — Brześć nad Bugiem — Grodno — Lida — Wilno — Mołodeczno — Słonim — Biała Podlaska — Zamość — Łuck — Lwów — Lublin — Kraków — Katowice — Częstochowa — Łódź — Poznań — Grudziądz — Toruń — Warszawa.

Trasa tego raidu wyniesie ogółem okolo 2,600 kilometrów.

Ko konkursu dopuszczone będą tylko awionetki polskiej konstrukcji.

Gigantyczny marsz

murzyńskiej patroli wojskowej

Zarząd kolonji włoskiej w kraju Somali, chcąc się przekonać o wielkiej sile i wytrzymałości murzynów w marszu długodystansowym, zaprojektował marsz drużynowy na dystansie 365 klm.

Trasa prowadziła z Belt Uyen przez bezdroża pustyni, wydmy piaszczyste i puszcze do Mogadiscio. Ponieważ miejscowości, przez które prowadziła trasa biegu, były oddalone od siebie o 50—60 klm., przeto po drodze nie było żadnych stacyj posiłkowych, lecz tylko punkty kontrolne, które kontrolowały prawidłowość i regularność biegu. Co 100 klm. były stacje sanitarne, które miały na celu opatrywanie poranionych i uszkodzonych biegaczy. Zawodnicy w liczbie 126 żywili się przygodnie w napotykanych chatach tubylców.

Przez 3 dni i noce trwał ten gigantyczny marsz, a do celu przybyła w całości drużyna z 6 ludzi, należąca do dywizji piechoty kolonjolnej i pochodząca dziwnym trafem z jednej i tej samej wsi, w czasie 67 godzin 19 minut czyli przeciętnie w godzinie przebyli murzyni 5 klm. 400 mtr. i to z regularnością zegarka.

Wśród zwycięzców tego biegu krążył doskonały dowcip, ilustrujący psychologję murzyńską. Otó na starcie przed tym biegiem dwie drużyny przekomarzały się i założyły o to, która z nich zwycięży.

Przysłuchiwał się temu na boku pewien murzyn, który zaciekawiony zakładem i będąc ciekawy zakończenia natychmiast po starcie pobiegł za jedną z drużyn, który towarzyszył aż do mety i prze bywając pieszo 365 klm., przybył do mety niezmęczony i zadowolony, iż dowiedział się, która drużyna wygrała.

Terminarz rozgrywek o mistrzostwo Ligi

MAJ:

18-go ŁKS—Warszawianka, Pogoń-Czarni, Ruch—Garbarnia, Polonja—Wisła, Cracovia—Legja.

25-go Wisła—**ŁTSG**, Legja—Garbarnia, **ŁKS**—Warta, Pogoń—Cracovia, Ruch—Polonja.

29-go Warszawianka—Czarni.

CZERWIEC:

1-go Warta—Garbarnia, Ruch—Pogoń, Wisła—Cracovia, Polonja—**ŁKS**, Czarni—Legja.

8-go Ruch—**ŁKS**, Legja—Warszawianka.

19-go Legja—**Ł. K. S.**, **Ł.T.S.G.**—Pogoń Garbarnia—Czarni.

22-go **ŁKS**—Pogoń, Warta—Cracovia, Wisła—Ruch, Czarni—Polonja, Warszawianka—**ŁTSG**.

29-go Warta—Czarni, **ŁTSG**—Garbarnia, Cracovia—**ŁKS.**, Pogoń—Legja.

LIPIEC:

6-go Pogoń—Warta, Legja—Wisła, Cracovia—**ŁTSG.**, Ruch—Czarni.

13-go Garbarnia—Pogoń, Warszawianka—Ruch, Czarni—Wisła, **ŁTSG**—Legja.

20-go Polonja—Legja.

Uwaga. Gospodarzami są kluby wymienione na pierwszem miejscu.

Międzynarodowy kurs gimnastyczny

w Sztokholmie

Gimnastyka szwedzka w ciągu stu lat jej stosowania rozszerzyła się już na całym świecie. Zasady ruchów ciała, które opracował ongiś „ojciec gimnastyki" p. H. Ling, mają i teraz aktualne znaczenie. Musi ona służyć harmonji między duszą i ciałem i między różnemi organami ciała — harmonji w pojęciu zdrowie w najszerszem tego słowa znaczeniu.

W ostatnich latach spostrzega się silne dążenie do ścisłego trzymania się powyższych prawd. Dużo sportowców nie może tolerować uchybień od tych zasad w nowoczesnym sporcie. Chodzi tu również o podkreślenie duchowej strony w wychowaniu fizycznem — wychowanie charakteru. Gimna-Federacja, której założycielem i energicznym kierownikiem jest inż. C. E. Carlberg, dąży możliwie najbardziej ku temu celowi.

Gimna-Federacja zamierza w nadchodzące lato urzeczywistnić swój program gimnastyczny i podczas wystawy stokholmskiej w b. r. urządzić międzynarodowy kurskurs gimnastyki i kurs dla instruktorów.

Kurs trwać będzie 14 dni i będzie zawierał praktyczne ćwiczenia jak i teoretyczne wykłady i różnego rodzaju gry w piłkę, naukę pływania i metody ratowania tonących. Będą dane teoretyczne odczyty o gimnastyce dla dzieci, nauczanie komendy i slojd sportowy.

Kurs odbędzie się w majątku Lillsved poza Stockholmem. Zarówno kursy jak i mieszkania są na koszt Gimny. Uczestnicy będą musieli płacić tylko za utrzymanie po koszcie własnym. Nauczanie odbywać się będzie w języku esperanto, aby w ten sposób dać możność uczestniczenia różnym narodom.

Dalszych informacyj i odpowiedzi w języku esperanckim udziela instruktor E. Maimgren, Heleneborgsgatan 6, Stockholm.

—o—

„Zjazd gwiaździsty" w Łodzi

Pierwsze zgłoszenia do automobilowego wyścigu

Do automobilowego wyścigu płaskiego, który jest częścią integralną mistrzostw Polski dzieli nas zaledwie tydzień czasu. Wszystkie przygotowania do wyścigu jak i do zjazdu gwiaździstego są w pełni. W dniu wczorajszym, odbyło się posiedzenie Komisji Sportowej Łódzkiego Automobilklubu, na którem omawiano sprawy związane z techniczną stroną przeprowadzenia wyścigu.

Zostały również podzielone funkcje. Komandorem wyścigu został wybrany p. inż. Karol Kauczyński, wicekomandorami pp.: Artur Thiele, Aleksy Schicht Borys Cheshire. Funkcje starterów objęli pp.: Adolf Kebsch i Bertold Fude, chronometrażystami będą pp.: Ernest Posselt i Józef Wacław Krauze. Gospodarzem drogowym został mianowany p. Emil Gołkont.

Postanowiono wybudować specjalną trybunę dla widzów w ocienionym miejscu z widokiem na prawie że cały tor. Ustawiona będzie również trybuna dla sędziów. Porządku utrzymywać będą motorzyści „Unionu", straż ogniowa i policja. Dla urozmaicenia programu wciągnięto do konkurencji jeszcze i motorzystów, którzy po raz pierwszy staną do wyścigów.

Do dnia wczorajszego wpłynęło 15 zgłoszeń motorzystów „Unionu", przypuszczalnie liczba ta do dnia wyścigów się zwiększy. Motorzyści z koszykiem będą wypuszczeni pojedyńczo, motory bez przyczepki wypuszczane będą w grupach. Wspaniale się przedstawia sprawa nagród.

Do dnia dzisiejszego wpłynęło 7 nagród, a mianowicie: 1) nagroda Automobilklubu Polski za najlepszą bezwzględną szybkość dnia, 2) nagroda Łódzkiego Automobilklubu dla zwycięzcy w klasie samochodów sportowych, 3) nagroda prezesa Łódzkiego Automobilklubu p. Karola Wilhelma Scheiblera, 4) nagroda wiceprezesa ŁAK p. dr. Eugenjusz Schichta dla pani, która osiągnie największą szybkość dnia, a nie zdobyła żadnej z poprzednich nagród, 5) nagroda Komisji Sportowej ŁAK dla członków za najlepszy wynik dnia, 6) nagroda Vacuum Oil Copmany, 7) nagroda Grand Hotelu.

W dniu wczorajszym wpłynęły już pierwsze zgłoszenia do wyścigu. Jako pierwszy figuruje na liście zapisanych do wyścigu p. Kazimierz Poznański, następnie pp.: Adam hr. Potocki, b. mistrz Polski członek elity polskich kierowców samochodowych Henryk Liefeld, Maurycy Potocki, Widawski, Ehrlich, dr. Szwejcer, mistrz Łodzi, członek elity polskich kierowców Stanisław Szwarcstein, Januszkowski i pani Koźmianowa. Oficjalne deklaracje wymienionych, wpłyną w ciągu dnia dzisiejszego, jak również i dalsze zgłoszenia. Jak więc widzimy, wyścigi automobilowe w dniu 18 maja będą nielada ewenementem w życiu sportowem naszego miasta. Będzie to największa impreza samochodowa jaka się dotychczas w Łodzi odbyła.

Pierwszy występ Grety Garbo

w filmie mówionym

W Londynie odbył się prywatny pokaz pierwszego filmu mówionego z Gretą Garbo. Film ten, przerobiony ze sztuki scenicznej O'Neil'a „Anna Christe", został nakręcony w Ameryce w ciągu bardzo krótkiego czasu — 28 dni. Jak wiadomo, Greta Garbo przez dłuższy czas wzdragała się wystąpić w filmie mówionym, twierdząc przedewszystkiem, że jeszcze nie opanowała w dostatecznej mierze języka angielskiego. Pewnego jednak dnia zjawiła się u swojego dyrektora Clarence Browna i oświadczyła, że pragnie wystąpić w filmie mówionym. Brown, korzystając z gotowości Grety Garbo, bezzwłocznie zaczął nakręcać film, nie podejmując nawet uprzednio próby głosu Grety Garbo w obawie, że artystka, znana ze swoich kaprysów, znowu się rozmyśli i nie przystąpi do pracy. Film „Anna Christe" jest wspaniałym sukcesem Grety Garbo, której głos okazał idealne wprost warunki dla filmu mówionego. Publiczne wyświetlanie filmu rozpocznie się w Londynie na Zielone Świątki w największym kinematografie Londynu „Empire Theatre", liczącym cztery tysiące miejsc. Film oczekiwany jest z największem powszechnem zainteresowaniem.

—oOo—

Wzrost gwiazd filmowych

Dla orjentacji naszych czytelniczek podajemy materjał specjalnie w tym celu zebrany, dotyczący wzrostu największych artystek ekranu.

A więc, najmniejszą gwiazdą jest naturalnie „słodka Mary" — Pickford. Liczy ona zaledwie 150 cm. Niewiele od niej wyższa Dorota Gish ma 152 cm.

Dalej mamy wielkich gwiazd aż do metra i 60. Do tych zaliczyć można Glorję Swanson, Norme Rhearer i Collen Moore. O jeden centymetr wyższa jest Bebe Daniels.

Na następnym centymetrze spotykamy artystki tej miary, co Marie Prevost, Pola Negri, Corinna Grifith i Liljana Gish.

Constance Talmadge ma 165 cm., Alice Terry — 167.

Do wyższej kategorji zaliczają się Anna Q. Nilsson i Betty Blythe — 170.

U szczytu tej hierarchji stoi Norma Talmadge — 175 cm.

Dymsza i Krukowski w polskim dźwiękowcu

W nowym polskim filmie dźwiękowym p. t. „Karjera kasjera Śpiewankiewicza" wezmą udział dwaj ulubieńcy Warszawy: Dymsza i Krukowski, którzy zaprodukują się jako „kasiarze" i popisywać się będą „gwarą" kasiarską.

Kobiety laureatkami nagród literackich

W kołach literackich Anglji zwrócił fakt uwagę znamienny, że większość nagród literackich w ostatnich latach dostała się kobietom. I tak Mary Lee otrzymała pierwszą nagrodę w sumie 2,500 funtów szterlingów, jako autorka powieści wojennej p. t. „It's a great war". Muriel Harris zdobyła nagrodę 1,000 funtów za najlepszą powieść angielską, jako autorka powieści „The seventh Gate" „Siódma brama). Poza tem nagrodzono na konkursie za najlepszą powieść historyczną trzy książki autorek: Małgorzaty Irvin, Dafny Muir, oraz panny Lucas.

KINO-TEATR
RESURSA
UL. KILINSKIEGO 123

Dziś i dni następnych!
Wspaniała para kochanków
Mikołaj Rimski i Elza Temary
w najlepszej swej kreacji
Dlatego, że Cię kocham
Dramat wielkiej miłości i poświęcenia. Realizacja chluby Francji Ch. Burgueta.

— Następny program: —
???
Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5.20, 7.15, i 9; w dni świąteczne o godzinie 3, 5, 7 i 9.
225

KINO TEATR CZARY
Dziś i dni następnych!

Niebywały sensacyjny program, ilustrujący krwawe walki między fermerami na dalekim zachodzie, p. t.
GROZA ŚMIERCI
W roli głównej niezrównany jeździec Ameryki **TOM TYLER,** w towarzystwie najmniejszego cowboja **Franusia Darro**
— — — — Atrakcja. — — — — — Rewelacja. — — — — — Sensacja. — — — —
Nad program: **DWUAKTOWA FARSA** Nad program:

DŹWIĘKOWY
KINO MIMOZA TEATR
UL. KILIŃSKIEGO Nr. 178
47
Od soboty, dnia 10 maja i dni następnych.
Premjera filmu dźwiękowego!
Romans współczesnej panny
Wspaniała komedja w 10 aktach.
W rolach głównych: **Collen Moore, Neil Hamilton.**
NADPROGRAM:
REWELACYJNY DODATEK DZWIĘKOWY.
Mimo wielkich kosztów obrazu ceny miejsc nie podwyższone.
Początek seansów w dni powszednie o godz. 5.30 w soboty, niedziele i święta od godz. 3.30. Passepartout i bilety wolnego wejścia nieważne.
Następny program: **Marsz weselny**

Film jakiego jeszcze nie oglądał świat!
Król Apaszów
Sensacyjne przygody przywódcy słynnych „szczurów paryskich" w podziemiach i spelunkach „Paryża"
Wkrótce kino **„CZARY"**

„Radjo Pogotowie"
Tel 183-40 Pomorska 20.
Naprawa, wizyty na mieście. Przebudowa radjo aparatów z zastosowaniem do stacji łódzkiej. Eliminatory. Ładowanie wypożyczanie, reperacja akumulatorów. Wszelkie zlecenia radjowe codziennie od 9 po 21. 164

NOWOOTWORZONA FABRYKA MEBLI GIĘTYCH
„VIENPOL"

poleca bogaty wybór krzeseł, foteli, taboretek i różnych stolików oraz wszystko w zakres giętych mebli wchodzące.
Łódź, ul. Zawadzka 5
Tel. 191-20.
763

Dyrekcja Ceł w Warszawie
ul. Marszałkowska 31 a zawiadamia, że w Monitorze Polskim z dnia 6-go maja b. r. ogłasza się przetarg publiczny na dostawę podszewki pod mundury dla dozorców celnych. 269

Poradnia Wenerologiczna
Lekarzy Specjalistów
ul. Zawadzka Nr. 1
Czynna od 8 rano do 9 wiecz. w niedziele i święta 9—2 pp od 11—12 i 2—3 pp. przyjmuje kobieta lekarz
leczenie chorób **wenerycznych moczopłciowych i skórnych**
Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet Swiatło-Leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla kobiet
1025 **PORADA 3 zł.**

Dr. med.
J. SADOKIERSKI
stomatolog
chirurgja szczęk, jamy ustnej i plastyka regulacja zębów
rentgenodiagnostyka
Piotrkowska 164
Tel. 114-20 220

Tylko dwa słowa
Polskie Radjo
inż. Krzyżanowski i S-ka
Andrzeja Nr. 4, tel. 201-04
Mówią same za siebie
Warunki dogodne, ceny stałe, obsługa rzetelna, porady bezpłatne. Za 27 zł. kompletne urządzenie radjowe łącznie z detektorem, słuchawką i sprzętem antenowym. 28

Lustra, Trema, Obrazy
Religijne i widoki, w dużym wyborze. Ramy różnego rodzaju. Oprawa obrazów. Wszystko na drobne tygodniowe raty poleca
227
J. Morgas i Syn
ul. Targowa Nr. 12 (przy Elektrowni) Firma egz. od 1890 r.

HALLO!
Hallo! Dzwoń tel. 163-30 „Pogotowie krawieckie Kiersza" Żeromskiego 91, sklep narożny. Momentalnie odświeża garnitur za zł. 3.—, suknię za zł. 2.80, palto za zł. 3.—, łącznię z odebraniem i odesłaniem. Expressem pierze, farbuje, przerabia, niciuje, sztucznie cerujo. Farbujemy i pierzemy futra sposobem lipskim. 228

DR. HELLER
Choroby skórne i wener.
ul. Nawrot 2. Tel. 179-89
Do 10 r. i 4—8 w. Dla pań specjalne godz. 4—5 po poł., w niedz. od 11—2 pp Dla niezamożnych **ceny lecznic.** 1063

...SZEWCY...
Skóry—Hurt i Detal
(specjalność: detaliczna sprzedaż zelówek trwałych na wodę)
poleca:
Spółka Szewców
Piotrkowska 79
1006 **tel. 1.58-38**

Nasiona
warzywne, pastewne, wszelkiego rodzaju **kwiaty** — pierwszorzędnych, krajowych i zagranicznych pielęgnacji nasion oraz sztuczne nawozy poleca
Skład apteczny i nasion
B. PILC
Łódź, **Plac Reymonta** (Górny
902 Rynek) **5|6**, tel. 187-00.

DR. MED.
EDWARD
REICHER
Choroby skórne i weneryczne.
Leczenie diatermją. Elektroterapja.
ul. Południowa 28
Od 8—10 rano, 12—3 i 6—9 wiecz. w niedzielę od 9—2 pp. 729
Dla niezamożnych ceny lecznic.

Ogłoszenia drobne

Mieszkania
do odstąpienia, w starych domach pojedyńcze, pokój z kuchnią, 2, 3, 4, 5 6, 7, 8 w centrum miasta, z wszelkimi i lokale handlowe Pośrednik ul. Andrzeja Nr. 13, m. 14 Telefon 201-86. 1013

3.000 dolarów
pożyczki poszukuje na pierwszy numer hipoteki nieruchomości położone w Łodzi. Zgłoszenia i informacje do admin. „Hasła"

Koza-
krowiarka z 4-ma koźlętami do sprzedania, Przędzalniana 41. 280

Zgubiono
książeczkę Kasy Chorych m. Łodzi na imię H. Komorowskiego.

Zdolny,
sumienny i inteligentny elektro i radjomonter, na stałą posadę do poważnej instytucji poszukiwany od zaraz Szczegółowe oferty z odpisami świadectw składać do adm. „Hasła Łódzkiego" pod „St. 14" 27

CENY PRENUMERATY:
W Łodzi z niedzielnym dodatkiem ilustrowanym mies. zł. 4.10
Zamiejscowa „ „ „ „ 5.—
Zagraniczna „ „ „ „ 8.—
Odnoszenie do domu „ „ 0.40
Prenumeratę można przerwać tylko 1 i 15 każdego miesiąca.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 65,219

CENY OGŁOSZEŃ MIEJSCOWYCH:
W tekście 50 gr. za wiersz 1 milim. 1 łam. (strona 4 łamy)
Nadesłane 40 „ „ „ 1 „ 1 „ „ 4 „
Zwyczajne 12 „ „ „ 1 „ 1 „ (10 łamów)
Nekrologi do 150 wierszy po 30 gr. wyżej po 40 gr. za 1 wiersz 1 milim. (strona 4 łamy). Drobne ogłoszenia 15 gr. za słowo. Najmniejsze ogłoszenie 1,50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za słowo Najmniejsze ogłoszenie zł. 1.20.

Ogłoszenia firm zamiejscowych, choćbyżby posiadających filje w Łodzi, a centrale gdzieindziej, o 50 proc. drożej od cen miejscowych. Firmy zagraniczne o 100 procent drożej. Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.
Artykuły, nadesłane bez oznaczenia honorarjum, uważane są za bezpłatne.
Rękopisów zarówno użytych jak i odrzuconych redakcja nie zwraca.

Redaktor naczelny: Stanisław Walawski.
Wydawca: Prasowa Spółka Wydawnicza Sp. z o. o.
Odbite w drukarni ul. Piotrkowska 15.
Redaktor odpow.: Adam Żuczkiewicz